

SLOVENSKI UČITELJ.

Glasilo „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Izhaja 5. in 20. vsakega meseca na celi pol in velja za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr.

Dopise sprejema odbor „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“ v Ljuboternu.

Štev. 6. V Mariboru 20. marca 1875. Letnik III.

Deček in deklica.

August Leban.

„Qui bene distinguit, bene docet“.

I.

Za otroka napoči doba — navadno mej petim in šestim letom, — s katero se je njegova znotrajna in zunajna moč tako ukrepila, da more prejšno popolno odvisnost od vtisov zunajnega sveta nadomestiti prosteje, samodelavno prestrojevanje. Čuti so postali prosti, t. j. oni služijo le še volji otrokovi; on je more nameriti, kamor hoče, ž njimi si poišče, kar mu koristi, ž njimi more svojo pozornost na vsak poljuben predmet sterniti. S tem pa, da raste pri otroku nadvladanje nad čuti in zbog tega tudi nadvladanje nad zunajnim svetom, želi on tudi čedalje živahnejše, da bi mogel čez najbližjo ogrado malo polukniti se svojimi mislimi ter dejstvovati na vso okolico — samodelavno. Duševna moč otrokova se ne zadovoljuje več s posameznimi nazori: oni so mu dalje in dalje le snov lastnim, prostim podelovanjem. Otrok loči in združuje, abstrahuje in generalizuje. Moč mišljenja se je začela polastovati predočeb. Domišljija snuje svoje ponovitve določnejše in popolnejše ter se javlja v svojih prostih stvarbah bogatejše in raznoverstnejše. Spomin postaja čišči, gotovejši in večjega obsega. Z vsemi temi razvoji duševne moči je otrokov jezik v neposrednej vzajemnosti. Izrazi in misli se enakomerno množe v njem. Jezik je verveca, na katerej se predočbe, domiselnosti, abstrakcije, misli in spomini otrokovi naveršajo ter v njem utemeljujejo. Radi tega razsojujemo duševni napredek vsakega otroka po zunajnem najpreje in najlažje po bogatstvu njegovega jezika in zmožnosti izraziti se; s to zmožnostjo se vjema sorodna zmožnost, jezik drugih razumevati. Stoperv s tem dobiva učljivost otrokova terdno

podlago. Z učljivostjo raste tudi veselje do učenja. Zunajno se znači nastop te dobe, da postaja život počasu terdnejši v kosteh in jačjih mišic; kaže se tudi neka skladnost v telesnih omerah, osobito zaznamenujejo to dobo pa drugi, stanovitni zobje mestu izpalih mlečnikov. To je deška doba. Razločuje se v psihičnem obziru od otroške po prostejem delovanji duha, po večjej energiji, hotenja in mišljenja.

II.

Uže jezik, ki zaznamuje to starost za vsak spol s posebnim imenom, opominja odgojitelja na jako važno stvar pri odgoji, da postajajo najme od zdaj naprej posebnosti obeh spolov čedalje očitnejše. Sicer se nahaja ta posebnost kot na prvotnih zmožnostih sloneča uže v otroškej dobi, in ona se navadno ne zatajuje ni v različnej krepkoti mišic, ni v obraznih čertah, ni v nagnjenostih in igrah otrôk; a stoperv v deškej dobi začno naméri obeh spolov čedalje odločneje na razen hojevati. Razlika, to se ve, ne more izvirati iz razlike duševnih zmožnostij in močij samo na sebi; kajti oba spola pripadata enemu plemenu, in zmožnosti človeške duše so plemenski znaki. Razlika se more marveč iskati le v različnej zmesi teh prvotnih psihičnih zmožnostij, kar se vjema z različnim telesnim organizmom. Naj velja za resnico le to, kar Beneke pravi, da „je prvotna namér duševnih močij v temeljnih kakovostih krepkote, živosti in občutljivosti, ter da se mogoče temeljne kakovosti prvotno nahajati na različnih stopinjah:“ odobrivši to dobimo ž njim prvotni psihični razložek obeh spolov v tem, da prevlada pri moškem spolu krepkota, pri ženskem pa život in občutljivost. S tem, da sodeluje s to posebnostjo prvotnih zmožnostij od perve otroške dobe naprej različne društvene in politične razmere, izražena je spolna razlika čedalje določeneje in posamezneje. „Tako nahajamo, nadaljuje Beneke, pri moškem spolu pretežneje počasejši, a globokejši razvoj; predočbe prevladajo in mej predočbami prevlada bistrenje razuma in vedrenje spoznavanja, in sicer prevladajo bolj znotrajne predočbe, opazovanje samega sebe in refleksije o samem sebi; iz tega izvirajo pa često pretirane zamišljenosti (spekulacije, sanjarije, petantnosti). Pri moškem spolu je dobiti več samostalnosti, ki pa često učini človeka omejenega na samega sebe, okorólega in krivo osornega. Moškemu spolu ucepljene so jače kali ognjevitih strastij, dalja in obširnejša premišljevanja, ki delajo človeka prirednega, da more stopiti v svet in delovati mej njem. Moški spol kinča bolj hladnokerva resnoba, ki se pa večkrat pretvarja v merčnost, večja nevstrašenost in močnejše upiranje, zmožnost bolj samostanemu in težjemu vsakoverstnemu delovanju. Pri ženskem spolu se javlja v obče hitrejši, a plitkejši razvoj. Čuvstvo nad-

vlada nad predočbami, mej predočbami prevlada spomin, domišljija, dovtip, in sicer prevladajo bolj zunanje predočbe in življenje v drugih. Pri ženski zreš večjo finobo v razumevanji in podtikanji, — toliko, kar se predočeb tiče, kolikor čutij, več gibljivosti, a tudi več premenljivosti, več afektov in manje strastij, manje refleksij o samej sebi, a večjo ročnost v spoznavanju drugih ljudij, več določljivosti, a tudi odjenljivosti, udanosti, žertvovanja za druge. Pregospoduje pri nežnem spolu dobra volja, a tudi bojzljivost in terma. Ženski spol krasi tibo in voljno terpenje, pri reakciji včasu presukanost in igranje „za kulisami“, večja gibljivost in prijetnost v govorjenji; slednjič večja lehkomiselnost in urnost pri kračjem, a finejšem delovanji.“

Jean Paul Fr. Richter poterjuje večino teh nasprotljajev po svoje. „Moška narava je bolj epična in bolj refleksija, ženska bolj lirična in bolj občutljiva“. — „Ženske so poetične, možje filozofične, perve starinske ali gerške, dá! orientalske, slednji pa moderne, severne, evropske narave“. — „Mož ima dva „jaz“, žena le enega ter potrebuje tujega „jaz“, da vidi svojega. Iz tega ženskega nedostatka, kar se samogovorov in podvojenja samega sebe tiče, dado se razlagati vse senčnate in svetle strani ženske narave“. — „One bolj bere v tujem serci, nego v svojem“. — „Njih moči so sploh bolj sprejemajoče, nego snujoče. Kot zvesta zercala spremenljive sedajnosti spremljajo vsako zunanjo spremembo s kako znotrajno“. — „Moža tira strast, ženo strasti, moža veletok, ženo vetrovi. Mož katero koli moč za nраво spoznavši dá se jej vladati, žena, bolj demokratična, ukazuje, da-si moreda le posredno. Mož je češče resen, žena večinoma le izveličana ali prokleta, vesela ali žalostna“. — „Možje ljube bolj reči, n. pr. resnice, dobra, dežele; ženske bolj osebe. Mož ljubi pojem, ženska prikazen, unicum (curiosum). — „Deklice pozdravljajo češče nego dečki; one pogledajo bolj za ljudmi, dečki moreda raji za kako konjsko pokveko. Deklice poprašujejo po prikaznih, dečki po uzrokih, dekllice po otrocih, dečki po živalih. — „Podobnost žensk in otrok se kaže v tem istem gledanju in razumevanju sedajnosti, v tej istej hitrosti dovtipa, v ostrem opazovanju, silovitosti in miru, občutljivosti in gibljivosti, hitrem prehodu od znotrajnega do zunajnega, v posebnej ljubezni do postav (Gestalt) in barv“. — „Nрав deklčina je navada, ne maksima. Dečka bi poboljšali s slabim vzgledom pijanih helotov, dekllice le z dobrim vzorom“. — In Goethe pravi: „Po prostosti koperni mož, žena po nravi“.

Da so te razlike možke in ženske narave za odgojo velike važnosti jasno je samo ob sebi; kajti one se vjemajo natanjko z različnim položajem in namenom obeh spolov. Mož je bitstveno javnemu, samostalnemu, krepkemu delovanju proti zunajnemu svetu pozvan; zaradi tega je njemu temeljita, obširna

razumnost in terdna, neodvisna, stanovitna volja potrebna. O moži se zahteva, da je značaj; ako pa nij, tudi celi mož nej, naj uže zavzema katero koli si bodi častno mesto v človeškem društvu. Ženske poklic je tiho, skrito, čuvstveno delovanje v družinskem krogu; radi jej tega treba pred vsem čuvstva, udane ljubezni, zvestobe, čuti za prav, red, lepoto. Hartung pravi: „Mož stoji tako rekoč zunaj na pragu pred hišo kot čuvar in varuh, dočim žena v hiši vlada in vzderžuje, in zaradi tega soderžuje“.

Na te kreposti naj tedaj odgojitelj osobito obrača svojo pozornost, v teh obzirih naj svoje dejstvovanje na dečka in deklico modificira, ako neče zaman delati ter spačkov vzgojiti. Vsled rečenega treba dečku krepke, resne discipline, kajti krepkeje reagira, bolj temeljitega, globokejšega poduka, kajti mora se privaditi sterpnosti in premišljevanja, dečka treba priučiti doslednosti in prostodušnosti, kajti omahljivost ga okrade značaja. Z deklico ravnaj milejše, kajti ona čuti globokejše, vodi jo bolj po nagonu do časti, kajti sramota jej jemlje samočutje in znotrajno vrednost, budi in blaži jej bolj serce, nego um, kajti svoje znanje bode izdatno uporabljala le ali v čuvstvenem življenji ali v družinskem krogu.

Štajersko šolstvo 1874. leta.

(Iz poročila c. kr. naučnega ministerstva za l. 1874.)

V izpeljavo nove reforme narodnega šolstva na Štajerskem se je zopet storil precejšnji napredek. Pregledovanje šolskih občin (Schulsprengel) se je marljivo nadaljevalo in skoro dokončalo. Vsled tega se ustanovljenje 82 samostojnih narodnih šol in 14 podružnic zaukazalo in 47 šol se je za eden ali dva razreda razširilo. Razen teh se je v Gradi razširjenje 3 šol in v Mariboru več paralelnih razredov dovolilo. 5. razred dekliške šole v znotranjem graškem mestu se je v narodno in meščansko šolo razširila, in v Voitsbergu se je ustanovila meščanska šola, ki je uže osma na Štajerskem.

1. maja 1874 je bilo na Štajerskem 1343 učilnih mest, od teh je bilo, žali bog! veliko praznih in sicer radi tega, ker več novih šol nej še odprtih in ker je začelo vsled razširjenja šol učiteljev primanjkovati.

Število za šolo ugodnih otrok znaša 134.959, od katerih se je 6271 privatno in 434 v tovarniških šolah podučevalo. 108.574 bilo je šolo obiskajočih in 2194 telesno pokvarjenih.

Privatnih otroških vertov je bilo 9, in sicer 5 v Gradi. Z enim je bil tudi tečaj za poduk o otroških vertih združen.

Otroške varovalnice so bile v Gradci in Mariboru. To so privatni zavodi in bodo se reorganizirali, ker ne zadostuje minister. določbam od 23. jun. 1872.

Vspehi podučevanja so bili različni, kakor je pokazalo nadzorovanje deželnega šolskega nadzornika v 26 okrajih. Po šolah, koder delujó neizprašani, malo izobraženi učitelji, ali kjer so razredi prenapoljeni, bili so vspehi srednji ali celo slabi, po drugih šolah z uredjenimi razmerami so bili povoljni in tudi prav dobri.

Z zadovoljnostjo se more omenjati, da je bilo več učiteljev na poduk v kmetijstvu posebno pozornih in da so posebno razveselivni rezultati videti, posebno v Radgoni v Negovi in pri sv. Petru pri Radgoni, pri sv. Juriju v Slov. goricah in drugod.

Da bi se poduk v ženskih ročnih delih tudi po spodnjem Štajerskem pospeševal, ustanovil se je v Mariboru tečaj za izobraževanje učiteljic za taka dela, ki je v zvezi z ondašnje deklško šolo.

Za nadaljno izobraževanje učiteljev se je tako skerbelo, kakor prejšnja leta.

Vsled dovoljenja kmetijskega ministerstva je bil v Gradci v velikih počitnicah kmetijski nadaljevalni tečaj. Udeleževalo se ga je 30 učiteljev sè Štajerskega in 6 s Kranjskega. Poduk se je tako razdelil, da so se v minolih počitnicah učitelji učili fizike, kemije, prirodopisa in klimatologije — to je teoretični del, a v bodočih počitnicah se bodo isti učitelji pravega kmetijstvenega nauka učili. Ta razdelitev se je radi tega upeljala, da nejsi poslušalci preobloženi niti z učnimi urami niti z učnim gradivom. Ta tečaj je bil najboljšega uspeha in so radi tega, ker so bili najinteligentnejši učitelji pozvani.

23., 24., 25. in 26. je bila v glavnem mestu prva štajerska deželna učiteljska skupščina, katere so se vsi (76) odposlanci učiteljski in 15 okrajnih šolskih nadzornikov nadzorovali.

Učiteljske bukvarnice so uže po vseh okrajih in se tudi pridno uporabljajo, nasproti pa menjka po mnogih šolah še šolarskih bukvarnic, katerih število se tudi uže pomnožuje. To tudi velja o učnih pomočkih, katerih šole z nakupovanjem in tudi po darovanji dobivajo. (Poročilo o učiteljskih si dovoljemo izpustiti, prihodnjič pa prinesemo posnetek poročila izostalih slovenskih pokrajinah. Ur.)

Katera metoda je v pisanji najbolja?

(Govor nadučitelja Mart. Zarnika pri okrajnem učiteljskem zboru v Postojni 2. julija 1874.)

Za nauk v lepopisji imamo več vodil ali metod. Naj omenjam

nekateri. V prejšnjem času se je podučevalo v lepopisji tako, da so se otrokom predlagali lepopisni listki. To vodilo nej zahtevalo od otroka družega nego to, da je zvesto posnemal obliko in zadržaj čerk, ki jih je imel na predlogi.

Toda pri tem lepopisnem vodilu je bil prepuščen učenec preveč sam sebi, ter se je lahko zanemarljivo v lepopisji. Ta mehanična lepopisna metoda nej kaj prida, torej tudi ne posnemanja vredna.

Druga metoda, in od prve veliko boljša, je pa ta, da piše učitelj učencem na tablo čerke, besede in cele stavke. Tako otroci lahko vidé, kako da se izobrazujó posamezne čerke in kako se taiste zvezujó v besede. Pa tudi mikalno je za otroke, ko vidé, kako da se pišó čerke, ki tako rekoč rastó pred njih očmi, in jih potem tudi prav lahko posnemajo. Vendar ima tudi ta metoda še veliko nedostatka, tudi tukaj otroci le mehanično posnemajo, kar jim učitelj na tablo spišejo.

Boljša lepopisna učava (metoda) se sme imenovati ta, da učitelj otroku vsaki posamezni del čerke natanko kaže in razlaga njegovo podobo, visokost, dolgost in oddaljenost eden od družega.

To pa se mora ponavljati toliko časa, da si otrok dobro v spomin vtisne vsaki del čerke, ter je zmožen vse to na drobno razlagati. Po tem vodilu si vtisné učenci čerke po vseh posameznih delih dobro v spomin, ter jih potem lahko in zanesljivo pišó.

Ta metoda pa se sme imenovati veliko boljše od prvih dveh, zato, ker tukaj učenec ne prepisuje mehanično, ampak ima stalna vodila, po katerih se pri pisanju ravna. In če otrok kaj prav ne zapiše, lahko ga učitelj po gori omenjenem vodilu pripelje na pravo pot, in otrok si ve prav kmalu pomagati.

Pri tej metodi si podajati nujenje in vaja roko, ter se po skerbnem navodu učiteljevem otrokom nauk zelo zboljša.

Še popolnejša metoda utegne biti taktovalna, to je pisanje po časnej meri. Ta učava ustvarja skupno misljenje in delavnost vse šole in enakost v potegi. Kar eden vleče, to tudi vsi drugi, kar učitelj napoveduje, to dela vsa šola. Učenci so lepo mirni in pazni, učitelj pa ostro čuje, da se povelje strogo spolnuje. Po tej učavi pisanja vaditi se, učence zelo veseli, kar tudi nemarljive k delavnosti spodbuja. Po tej metodi podučevanja, se navadijo učenci pri pisanju lepo sedeti. Sploh budi ta metoda duh otroški ter mu dela pisavo prijetno in mikalno. Vendar pa ta metoda, če tudi dobra, za učitelja pri kmetih, ki po navadi več oddelkov ob enem podučuje, nej kaj pripravna. Dočim učenci nižjega oddelka čitajo, učenci višjega oddelka pišó, in nasprotno.

Podučevanje po taktovanju motilo bi učence različnega oddelka.

Kjer pa učitelj enoverstne učence podučuje, utegne ta metoda dobro služiti.

Katera bi bila torej najboljša metoda v pisanji? Gotovo tista, ki roko in oko ob enem najboljše izobražuje. To pa bi se utegnilo najboljše doseči, ako skuša učitelj vse imenovane metode lepo v eno združiti. Kar je pri katerej dobrega zapazil, naj obderži, slabo naj odstrani. Učitelj lepopisja naj si vedno misli: „Naj pomaga, kar more.“

Najboljša metoda pri vsakem nauku pa je učiteljeva spretost, nauk prav umljivo razlagati.

Poročilo

delegata g. Franca Jamškega o zborovanji „Štajerskega lehrerbunda“ 21. i 22. septembra 1874 v Ljubnem pri zboru učiteljskem 11. febr. v Rajhenburgu.

V družbi gg. Ferk-a, Bauer-ja, Serne-a in drugih učiteljev 20. sept. v Ljubno pripeljavši se, sprejel nas je krajni odbor na kolodvoru ter vsakemu listnico za stanovanje izročil. Stanoval sem prav prijetno in brezplačno v hiši trakarja g. Dietricha. —

Drugo jutro so se ulice marljivo pometale in razvesilo se je iz nadstropnih in strešnih oken mnogo mnogo tudi po več sežnjev dolgih zastav raznobojnih, zlasti belo-zelenih in černo-žoltih. Mesto je imelo popolno praznično lice.

Ljubno, ki šteje kacic 4500 stanovalcev in je glavno mesto Gorenje-Štajerskega, sem ta dopoldan pazljivo ogledal.

Ulice so ravne in snažne, javna poslopja: kakor je akademija rudarska, mestna hiša, gimnazij, sodnija, cerkve, narodne učilnice itd. so lepa; pa tudi druge hiše so sploh okusno sezidane. Mestno premoženje je ogromno in tamošnji učitelj g. Savec, rojen Slovenec, mi je pripovedoval, da dobi kakor posestnik Ljubenski vsako leto 11⁰ lepih derv in 40 centov premoga za kurjavo na račun mestne blagajnice iz mestnih gozdov in jam za premog. Mesto ima prav lepo lego na Murnem polotoku in je obdajajo silno visoke planine, po katerih so rudniki. Ljudje imajo po večjem težko hojo; butcev sem videl nenavadno veliko; noša starejših nej kaj okusna in ženske sè širokimi klobuki so mi tudi malo dopadale. Da se mestjani od drugih mestjanov malo razločujó, to se ve. Ob 12. uri je bil na kolodvoru slovesen sprejem došlih gostov, katerih je bilo gotovo čez 200. Obedovalo se je pri „Zamoreci“. Po obedu pa smo se razšli, ker so bila predavanja na dveh krajih napovedana.

Otroške vertnarice nejsem šel poslušat, pač pa me je mikalo spoznati člane naravoznanstvenega odseka in slišati njih nazore o tem za ljudsko šolo silno važnem predmetu. Posveto-

vanje, katero je bilo v realnem gimnaziji, se je udeležilo kacic 40 oseb. Po stenah so visele velike papirnate table s slikami in suhimi rastlinami od učitelja Fellner-ja iz Gradea. Papir za to je kupil na vatle pri trgovci Jamnik-u v Gradei. Takemu papirju se pravi „ogljijeni papir“. Za posušene rastline in zelišča (herbarije) se rabi „procejalni papier“ Fellner je imel razobešeno tudi namalano trihino samea in samico glistne velikosti, po tem idealični zemeljni prerez in več slikanih cvetov, zna se, da vse zeló povečano za ne vajeno otroče okó. Fellner nam je gorko priporočal knjigo: *Der naturgeschichtliche Unterricht von E. A. Rossmässler, Leipzig bei Friedrich Brandstetter*, in je obljubil k bodočemu zborovanju še več tacih tablie sebój prinesiti in o tem nadaljevati. Še mladi Fellner je gotovo izmed najmarljivejših graških učiteljev.

Za prirodoznanstvo bo v prihodno v „Pädag. Zeitschrift“ poseben predalček.

Šoper iz Radgone je razstavil mnogo lastnoročno napravljenih fizikalčnih učil. Pripovedoval je, kako se napraviti dajo z malimi stroški. Njegov črtež „Radgona“ lepo narisano se je vsem dopadel.

Prirodoznanški odsek, katerega član je tudi ravnatelj Stopar iz Radgone, bil je res delaven.

Na večer smo se zbrali v „Mohrovi“ gostilnici, kjer je bilo dosta zabave. Godba in govori so nas kratkočasili. Oglasil se je tudi baš imenovani Stopar ter obžaloval, da ob enem tudi slovensko učiteljstvo v Mariboru zboruje. Njegov predlog, da naj se jutri tovariši v Mariboru telegrafično pozdravé, ker si oni tako ne*) bodo upali nas pozdravljati, je bil sprejet. — Še le pozno zvečer sva se z g. Lesjakom podala spat.

Dne 22. je bilo glavno zborovanje v dvorani mestnega sveta. Savec je zbor pozdravil v imenu krajnega odbora. Za tem načelnik „Lehrerbunda“ z imenom Pec, in konečno sta nas dobro došle imenovala tudi mestni župan Marek in okr. glavar Kohlmeier.

Pervi je prednašal dr. Hoffer iz Gradea (verl Slovenec) o darvinizmu res mikalno. Začetnik descendenc-teorije je prav za prav Francoz Lamarek, kateri se je l. 1744 o tem oglasil, a ženijalni Angličan Charles Darwin, roj. 1808 je to teorijo v svojem glasovitem delu „o začetku plemen po naravnej plodnej volitvi itd.“ London 1859 izpeljal. Ponemčil je to knjigo Bronn; 4. natis je od l. 1870. Dr. Loffer nam je goreče priporočal knjigo „Die natürliche Schöpfungsgeschichte von Ernst Haeckel in Jena.“

*) Zakaj pa ne? Sicer pa smo baš mi v Ljubno poslali telegram, nemški učitelji pa ga nam nejsó vernoli.

Ta Hofferjev govor je bil, rekel bi, izleček njegovih prednašanj v graškem učiteljskem društvu, katere je letos prinašalo glasilo stajersk. „Lehrerbunda“. Za tem stopi na oder Kaltenegger iz Gradca, kateri govori o uzrokih pomanjkljive discipline v narodnej šoli, ter navaja sredstva, katera naj bi se proti temu rabila. On stavi končno sledeči predlog: „Direktoriju štaj. Lehrerbunda se naroča, naj v eni resoluciji na slavni državni zbor in sl. ministerstvo za uk in bogočastje potrebo ustanovitve dôma v popoljšanje razuzdane in zapuščene mladeži dokaže“, kar se ve da zbor enoglasno sprejme.

Tretji je bil Prull iz gornjega Štajerja, koji je govoril o penziji starejših učiteljev, ter predlaga resolucijo, naj se tudi starejšim učiteljem vsa službena leta popolnoma šteje, zna se da tudi tista, ko so kot podučitelji brez spričevala sposobnosti (lehrbefähigungszeugniss) delovali. (Sprejelo). Dalje je bil sprejet važni predlog, da naj bo ljudsko učiteljstvo tudi v deželnem šolskem svetu po dveh od deželne konferencije izvoljenih strokovnikov (eden za nemški, drugi za slovenski del Štajerske) zastopano. Referent je bil zopet Kaltenegger.

Dalje je Geltner iz Gradca prečital poročilo o delovanju „Lehrerbunda“ kateri steje sedaj 29 društev. Geltner predlaga: 1. Naj se voli odbor, kateri bo pretresal elaborat o nemškem pravopisu „Lehrerbundu“ poslan od društva „notranje-avstrijska srednja šola“, in da ob času o tem poroča. Ta odbor voliti naj se prepusti direktoriju. (Sprej.) 2. Naj direktorij (to so graški odborniki) sl. ministerstvo poprosi, da se bo pri noveji izdaji, naj si bo nemških ali slovenskih šolskih knjig i tabel, gledalo na najnovejšo obliko pisnih čerk. Predsednik Pec, značajan mož, sklene potem zbor v lepem, gladkem govoru, v katerem se poslovi od gorenje-, dolenje- in srednje-štajerskih učiteljev.

Zbor delegator

je imel zdaj še volitev novega odbora za leto 1875. Po društvenih pravilih se je volilo 5 odbornikov iz Gradca in sicer: Nadučitelj Pec predsednik; ravnatelj Lochbihler, predsednikov namestnik; učitelja Kaltenegger in Geltner, zapisnikarja; učitelj Weber, blagajnik- (to je direktor); odborniki so: Savec in Grill za Gorenje-, Stopar in Gruber za Srednje-, in Jamšek in Bobizut za Spodnje-Štajersko. Prihodnji zbor bo v Mariboru ali pa v Celji.

Kmalu po sklepu je bil slovesni obed pri „Zamorci“ katerega se je udeležilo mnogo učiteljev in tudi okr. glavar in mestni župan. Mnogo se je govorilo in napivalo. Mej obedom dojde telegram od v Mariboru zbranih slovenskih učiteljev! Po obedu smo se eni podali v Donawitz tamošnje fužine pogledat. Z. dr. Hofferjem sva se mnogo pogovarjala v domačem jeziku.

Drugi dan pa sem se zjutraj odpeljal v Gradec k deželnej konferenciji.

Nestrokovnijaške opazke o stari in novi šoli.

Iz Maribora.

(Konec)

Eden izmed največjih ciljev vsega občenarodnega šolstva je bil in ostane: gojenje značajnosti. Iz mladine naj postane kreposten, blag, vrl naraščaj. Vě se, da brez znanja nej značajnosti, kakor tudi brez značajnosti vse znanje nič ne veljaj. Nova šola naj tedaj te zadače ne prezré: po sadu značajnosti bode svet sodil veljavnost nove šole. — Gledé poduka in odgoje zagovarjal bi jaz tedaj ta-le načela: „Podučuj se v občenarodnej šoli kolikor mogoče prosto in jednostavno.“ — „Izogiblji se preobširnosti in premnogih igráč.“ — „Pridno se ponavljaj predavano.“ — „Uči se dosti na pamet.“ — „Vodi se mladina k dobremu; vzrejšo naj se značaji.“ — „Uči se tudi, kar bode v občem praktičnem življenji neobhodno potrebno; drugega se izogiblji.“ — Sploh: „več vaje in dela, nego pa razlaganja!“ —

Iz tega sledi gledé učiteljev mnogo posledie. Pervič mora učitelj najbolj in pred vsem v tem podučen in zmožen biti, kar se ima v občenarodnej šoli predavati. Občenarodnej šoli treba bolj „šolmastrov“ nego „profesorjev“. Učitelj govóri v šoli v jeziku, kakor pametni ljudje sploh govore, ne kakor učenjaki iz kateder ali glumači na odru. Lovljenje šaljkv nej pripravljajne mladine k ozbiljenemu uku. Ne razlagaj vsake stvari prenadrobno; mladina je bolj bistrourmna, nego starejši ljudje. Hodi naravnost k tolmačenju predmeta, ne plazi se okoli njega, kakor bi detea preneumna bila, sproti kaj razumeti. Kar si enkrat razložil mladini, pogostoma ponavljaj, daj to tudi na pamet učiti. Bodi strog v vseh dejanjih mladine: kar je zlo, pokaraj in razvad ne prizanašaj; kaži mladini vzgledov domoljubnih, požertvovalnih, značajnih in neustrašljivih primerov iz zgodovine. To jo bode najbolj k posnemanju podbadalo. Se vě da: ravnaj tudi ti sam takó; drugače si hinavec, in mladina bode dobro vedela, kakošen si v besedah in kakošen v dejanji.

Gledé učiteljskih pripravniščenice pak iz gore povedanega sledé ta-le načela: Učiteljski pripravniki ne smejo biti mučeni s premnogimi predmeti. Delati je na to, da potrebne nauke dobro prebavijo; da se pogostoma vadijo v predavanji in razlaganji. Dandanašnji načert, kolikor ga jaz poznam, preoblaga mlade učitelje, ne dajé jim časa in prebave tega, kar se učé; praktične vaje mnogo škodo trpé.

In gledé šolskih oblastij in šolskega zakonodavstva velja to-le: Dajte učiteljem toliko svobode, da jim ne bode treba na neznačajna pota izgubljeni se gledé moške prepričanosti in političnih pravic. Mladina naj je naravska in dom ljubeča, to je gotovo načelo vseh stoletij bilo, a učitelj ne bodi politični hina-vec in sužnik! To dvoje se ne ujema!

Končno pa naj izpovedam svoje misli gledé dveh stvari. Ako hoče učitelj dobro mladino vzgojiti, mora on z učiteljem veronauka složno postopati lepo porazumevati in vzajemno spoštovati se. Kajti učitelj in katehet sta mladini prva pred-čiteljja deželске gospodске, a mladina mora se vaditi, gospodsko sploh poštovati. Drugo pa velja vzdržiteljem občeno-narodnih šol, srenjčanom in občinarjem. Ti naj bodo prepričani, da je ves vzboljšek kmetijstva, gospodarstva, državnega reda in narodnega blagostanja v prvi in najimenoitnejši vrsti odvisen od občeno-narodnih šol in učiteljev. Posebno velja to za nas zanemarjene Slovence. Zastonj se oziraj po sredstvih, kako bi vzboljšal naše sedanje žalostno narodno stanje; samó ena lučica rešitve sveti nam nasproti: dobra, praktična, pobožna občeno-narodna šola. Zato jo vsi in vsaki po vsej moči podpi-rajmo! — S tem končujem svoje nemerodavne, nestrokovnjaške misli o občeno-narodnem šolstvu.

Dopisi.

Iz Ptujja.)* (Ptujsko okr. učiteljsko društvo) je imelo 4. svečana t. l. svoj redni zbor, kateri pa zbog premajhnega števila udov nej bil posebne važnosti. Govori, za ta dan odločeni, so iz tega uzroka izostati morali. Kakor se je po zboru izvedlo, čakati je moralo namreč več učiteljev blizo do poldne pri c. kr. davkarskem uradu svoje plače, torej jim nej bilo mogoče zbora udeležiti se. Da se temu v bodočnosti v okom prijde, obljubil je c. kr. okr. šolski nadzornik, gosp. Ferk to olajšati s tem, da izroči pobotnice in plačilne pole učiteljev, ako mu jih ti nekatere dneve pred zborom pošljejo uže poprejšnji dan c. kr. davkarskemu uradu, ter tam izprosi, da se postavne zaznambe (sedaj tako obširne. Pis.) v plačnih polah pred pripravé. Tako bi bilo mogoče, da mogó učitelji dotični dan svojo plačo hitreje dobiti.

Tekom zbora je bil sprejet izmej predlogov tudi ta, da pristopi ptujsko okr. učiteljsko društvo od t. l. počenši kot podporni ud privatnemu penzijskemu zavodu za udove in sirote štajerskih učiteljev, ter da mu plača po 5 gld. na leto. Objavilo se je pričujočim udom po tajniku gosp. Robiči tudi več dopisov, po končanem zboru pa se je uže dolgo priča-kovani imenik ali šematizem štajerskih učiteljev in šol razdelil. Na dnev-nem redu zbora 4. marca t. l. je bilo takrat mej drugim tudi govor c. kr. okr. š. nadz. gosp. Ferka in sicer: o podučevanju v slovenskem in nem-

*) Radi pomanjkanja prostora zakasnjeno.

škem jeziku po narodnih šolah. Ker je nauk v maternem jeziku najvažnejši predmet narodne šole, želeti je torej, da se zopet udeleži več č. udov tega zbora, da se more s tim večjim vspedom pretresovati, ter edinost v tem podučevanju vsaj nekoliko pospeševati. Kakor je slišati, namerava potem gosp. Ferk, kot c. kr. okr. š. nadzornik, po baš taistem načinu, kakor ga bo zbor odobril, podučevanje v slovenskem in nemškem jeziku po narodnih šolah tega okraja zahtevati.

Ako čas dovoli, razkladal bode verh tega še gosp. Sernec „tedensko knjigo“*) v narodnej šoli.

Iz ormuškega okraja. (Poročilo delovanja ormuškega učiteljskega društva v letu 1874.) — Za preteklo drugo društveno leto je okrajno učiteljsko društvo ormuško v svojem zborovanji 8. januarja 1874. bilo sledeči odbor si izvolilo: Jože Schmiedinger, nadučitelj v Veliki nedelji, predsednik, Ferd. Rauschl, nadučitelj v Ormuži, tajnik, Ivan Jurša, učitelj v Ormuži, denarničar, Štef. Kovačič, nadučitelj in Šimon Štrenkelj, učitelj, oba v Središči, odbornika. — Šteje društvo 31 udov in sicer: častnega uda 1, rednih udov 16 in podpornih 14; gotovo znamenje, da je društvo med izobraženim ljudstvom v okraji priljubljeno. — Društvo je imelo preteklo leto 49 gold. 42 kr. dohodkov in 38 gold. 13 kr. stroškov. — Da bi društvo svoj namen doseglo, imelo je 11 rednih shodov, v katerih se je pogovarjalo o važnih pedagogičnih in drugih znanstvenih stvareh in sicer je govoril g. Rauschl: „Naloga šole v smislu nove šolske postave“; g. Štrenkelj: „Lepopisje v ljudski šoli“; g. Kovačič: „Domača odgoja otrok pred šolskim podukom“; g. prof. Končnik: „Zgodovina Štirске“; g. Sijanec: „Kemija“; g. Jurša: Poročilo o VI. obnem avstrijskem učiteljskem zboru v Beči in g. Schmiedinger o zborovanji deželne učiteljske skupščine v Gradi. — Društvo je imelo tudi več pedagogičnih listov. — Društvo je vložilo prošnjo na okrajno šolsko svetovalstvo, da bi se krajnim šolsk. svetom ukazalo, da svoje dolžnosti natanko izpolnjuje glede šolskih zamud, na kar se je tudi oziralo.

Iz tega kratkega poročila se razvidi, da je društvo po svojih močeh si prizadevalo, svojo nalogo rešiti in želeti ie, da ono tudi še za prihodnjost svoj namen vestno zasleduje in da se po marljivem skupnem delovanji udov odlikuje in ne zaostaja za drugimi društvi.

Štrenkelj, tajnik.

Iz ormuškega okraja. Ormuško učiteljsko društvo je zborovalo 4. febr. v Ormuži v sobi 2. razreda. Pervosednik (Sijanec) se v kratkem zahvali za skazano mu zaupanje, povdarja namen društva, podbuja učitelje h krepkemu delovanju na polji omike itd. Potem je bila volitev poslanca v štajerski „Lehrerbund.“ Voljen je g. Kovačič. O tretji točki: „Nazorni nauk v narodni šoli“ govori g. Šinko. Navaja več učnih pripomočkov k temu uku, ter več predmetov praktično obravnava. Končno stavlja g. Kovačič predlog naj bi si društvo „Učitelja“ naročilo. G. Jurša

*) V tej seji je stavil g. Možina, kakor beremo v „P. Z.“ hvaljeden predlog, naj bi se v ptujskem okraji vpeljali slovenski formulari za šolska znanila. Sklepalo se je v seji 4. marca o tem predlogu. Ured.

misli, da je vsakateri (?) učitelj nanj naročen — torej za društvo nej neobhodno potreben (?) — bolje je, naj se društvo „Pädag. Zeitschrift“ in „Gesetzblatt“ naroči, kar se je sprejelo. Potem se seja sklene.

Iz Ptuja. Zbora okr. učiteljskega društva ptujskega dne 4. sušca t. l. se je udeležilo 20 udov in gosp. Müllner, stalni podučitelj v Slivnici je bil kot gost navzoč. Zbor se je začel o $\frac{1}{2}$ 11. in končal o $\frac{1}{2}$ 1 ure. Po rešitvi navadnih zborovih posel govoril je gosp. Ferk, c. kr. okr. šolsk. nadzornik o podučevanju v nemškem in slovenskem jeziku, ali prav za prav o razkladanji slovničnih in nekaterih pravopisnih pravil v narodni šoli. Priporočal je za ta poduk analitično pot. Kako da se po ti poti podučevati more, pokazal je praktično, ter razvil k temu namenu potem, ko je omenil, kako da bi se znal učencem 3. oziramo 4. šolskega leta primerni pojem o stavku in njegovih glavnih delih prilastiti, razna slovnična in pravopisna pravila, in sicer: vse na podlagi stavkove stavbe in po praktičnih izdelih. Dospel je bil do prilastkov in navadnih ločnic (?) v raznih prostih stavkih. Nadaljevanje o dopolnikih itd., obljubil je za prihodnji zbor meseca aprila. Govor je bil radostno sprejet, in predsednik se g. govorniku v imenu društva serčno zahvaljuje in za nadaljevanje pri bodočem zboru prosi. Potem poprime besedo gosp. Sernee in sicer: 1) o namenu tedenske knjige in 2) o začasni uredbi te knjige do tje, da se nam objavijo po slavnem deželnem šolskem svetu občno veljavna, natančna pravila (katerih še nam ta čas manjka), s primernim, novim učnim načertom zadostujočim obrazci vred. Konečno je še temu pristavil, da se takih obrazcev in pravil o bližnji dobi nadjati imamo, in berž ko ne na podlagi sklepa deželnega učiteljskega zbora.

S tem govorom je bil zbor končan potem ko še predsednik naznani, da bo pri bodočih zborih meseca aprila in maja tudi gosp. Robič, stalni poduč. na Ptuji govoril in sicer: 1) o šolski kroniki, 2) kako in kaj se bi imelo razkladati učencem narodnih šol ptujskega okraja pri zemljepisnem nauku o domačem okraji. (Govora utegneta prav mična biti. Pis.) Po končanem zboru je še priporočal nazoči gost. gosp. Müllner svoj lastnoročno načertan (kojega utegne slav. dežel. šolski svet priporočiti. — Pis.) specialni zemljevid za okraje: Maribor, Ptuj in Ljutomer, ter je tudi nekatere iztise nazočim udom pokazal. Več udov je željno segalo po njih, in jih tudi kupovalo. (Škoda, škoda, da imena posameznih občin in krajev v slovenskem jeziku niso zaznamvane. Pis.)

Slovstvo.

(Zemljevid) poknežene grofije goriške in gradiškanske s teržaško okolico je narisal naš verli rojak g. Vodopivec Fr., gl. učitelj na učiteljskem izobraževališči v Gorici. To jako potrebno učilo je pa izdal gor. dež. odbor. Širok je 5 črevljev in se nahaja v 4 kosih. Cena mu je 2 flor. Goriške šole in občine ga dobivajo brezplačno.

Ljubljanski renegati! ste ga uže vi narisali za Kranjsko?

(Pisankeslovenskimi napisi) vsled nagovarjanja od strani odbora „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“ izda Karol

Winiker v Bernu, ki ima skoro po vsem Avstrijskem znano zalogo dobrih pisank. Več o njih, kedar pridejo na svitlo.

(Novih šolskih postav) bi bilo treba prav zelo tudi v slovenskem jeziku in to v posebnem zvezku. Želje so se v tej zadevi tudi pri deželni skupščini v Gradci čule in živo potrebo čuti vsak učitelj, nekoliko za svojo osebo, največ pa za slovenske šolske svetovalce. Radi tega se je predsednik „Učiteljskega društva za slov. Štajer“ obernal na c. kr. založbo šolskih knjig, da bi ona te postavne za slovenske dežele v slovenskem jeziku izdala. Odgovorilo se je prošileu, da se je prošnja slavnemu c. kr. ministerstvu predložila.

(Naučno ministerstvo) je izdalo poročilo o šolstvu v 74. letu. To je precej obširna knjiga, iz katere smo tudi mi nekoliko posneli o šolstvu po slovenskih pokrajinah.

(Za hervatske) narodne šole je napisal zagrebski učitelj Modec (urednik „Napredka“) „geometrijsko oblikoslovje“, ki bode hervatskim šolam izverstno služilo. Da bi le tudi mi odobrenih knjig za naše šole imeli.

(Sledeče risanske predloge) je ministerstvo za rabo v ljudskih in meščanskih šolah dovolilo:

Herdte, die Elemente des Zeichnens in 60 Bl. (Stuttgart). Nitzschke, 5 Hefte à 40 kr.

— Blätter, Blumen und Ornamente auf Grundlage einfacher geometrischer Formen; 68 Vorlagen, Stuttgart. O. Risch. Folio. Pr. 4 gld. 40 kr.

— Vorlagenwerk für den Elementarunterricht im Freihandzeichnen. 60 Blätter. Folio. 24 Blätter Farbendruck. Gross-4°, Text 8°.

Tretau, der kleine Zeichner. 2. Auflage. Leipzig. Klinkhardt. Preis 87 kr.

Roller, systematische Anleitung für den Elementar-Unterricht im freien Zeichnen, dazu Formensammlung mit 144 Bl. Brünn 1866. Pr. 80 kr.

Knappek, Formensammlung für das geometrische Zeichnen an allgemeinen Volksschulen. Wien. Seidel. Pr. 40 kr.

Grandauer, Elementar-Zeichenschule, 120 Bl. in Lieferungen zu 10 Bl. Wien. K. J. Schulbücherverlag. Die Lieferung à 40 kr.

Šolske novice in drobtine.

(„Učiteljsko društvo za slovenski Štajer.“) Vabilo k odborovi seji v torek po veliki noči, 30. t. m. Zima je hvala bogu vendar prenehala, mogoče bode torej tudi selskim učiteljem zopet zahajati k zborom. Radi tega se sklicuje odborova seja „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“ na 30. marej v Ljutomer. Začetek ob 9 uri v sobi 1. realke. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo predsednikovo in blagajnikovo o delovanju in stanju društva od zadnje odborove seje. 2. Posvetovanje o novih in o pomanjkujočih knjigah in učilih za slovenske narodne šole. 3. Pogovor o bodoči postavi, zadevajoči imenovanje štajerskih učiteljev. 4. Določevanje kraja in časa prihodnji odborovi seji. K obilni udeležbi bližnjih odbornikov in za pismeno mnenje oddaljenih odbornikov, ki se udeleževati ne morejo, prosi se najuljudnejše.

Lapajne, predsednik.

(Šolstvo po slovenskem Štajerji.) Opomba in jasnilo k zadnjič priobčenem pregledu. Uže v I. letniku, v 5. številki „Slovenskega

učitelja" smo bili priobčili enak pregled. Poglejmo, če je od takrat naše šolstvo kaj napredovalo, primerjajmo števila od leta 72. s števili od l. 74. Konec l. 72. je bilo 193 šol, torej v številu nej baš napredka. Toda takrat je bilo samo 51 dvorazrednih, 12 trirazrednih in 7 štirirazrednih šol, konec 74. leta pa imamo 6 dvorazrednih, 10 trirazrednih in 2 štirirazredni šoli več, kar kaže lep napredek. Največji napredek je pa v tem, da se je v 2 letih število učiteljev skoro za 40 pomnožilo. Se ve, da bi učiteljem napredek v nekem drugem obziru še ljubši bil, to je, da bi se učiteljske plače v više razrede pomaknile, da ne bi $\frac{2}{3}$ učiteljskih plač v zadnjem razredu bili. Pa kaj hočemo drugega reči tim svojim kolegom 4. verste nego: poterpite!

(Radi imenovanja učiteljev) je sklenil graški mestni zbor prošnjo na deželni zbor, naj se imenovanje učiteljev vsekako mestnemu šolskemu svetu ne odvzame. Dobro! A tudi okrajnim šolskim svetom po deželi naj bi se ta važna pravica ne odvzela.

(Podučiteljske službe) začenja tudi deželni šolski svet štajerski odpravljati. Tako je na 3 dvorazrednih šolah v ptujskem okraji namesto podučiteljskih služeb učiteljske službe ustanovil. Hvalevredno! (Te službe so uže razpisane v zadnjem "Učitelji".)

(† Umerlj je) g. Peter Musi, nadučitelj v pokoji v Šoštanji. Ranjki je bil 75 let star, verl učitelj v svojem času, zagovornik našega slovenskega jeziku in dopisatelj v prvi slovenski šolski časnik ("Šolski prijatelj"). Za njegove zasluge je bil odlikovan z zlatim križcem.*)

(Šolski dobrotniki.) Kranjska in koroška hranilnica sti tudi letos lep znesek daroval za razne šolske namene in raznim zavodom. "Narodna šola" in "Kr. Schulpf." sta dobila od kranjske hranilnice po 100 gld.

(Štipendije učiteljskim kandidatom) se bodo vsled ukaza ministerstva od 2. febr. t. l. v desetih mesečnih obrokih razdeljevali, kajti tudi ravnatelji učiteljišč je bodo v enakih obrokih od deželnih šolskih svetovalstev dobivali.

(Iz c. kr. založb šolskih knjig) na Dunaji, v Pragi in Lvovu. Leta 1873. se je razprodalo v vseh teh zalogah toliko-le knjig: 1,148.884 nemških, 609.454 českkih, 176.493 poljskih, 122.818 italijanskih, 115.410 hervatskih, 108.021 slovenskih, 32.660 rusinskih, 26.654 serbskih, 9.764 cerkvenoslavjanskih, 6.818 ogerskih, 6.600 hebrejskih in 6.818 roman-skih knjig.

(Zastran podučevanja v kmetijstvu) je štajerski deželni šolski svet sklenil, da naj se po vseh šolah v tem predmetu podučuje. Iz državne podpore, ki se daje v ta namen, naj se učencem učila kupujó, a za učitelje se bode v prihodnjih počitnicah v Gradci še poseben tečaj na učiteljišči otvoril. Tako piše "L. Sch.", nam dosedaj še o tem nič znano nej.

(Nove okrajne šolske nadzornike) je naučno ministerstvo uže imenovalo za Česko in Dolenje-Avstrijsko.

(Iz šmarskega okraja.) Lanski "Učitelj" je v 12. šte. povedal, da je g. Kraner, učitelj v Ponikvi, dejan v pokoj. A to nej res. Dež. šolski svetga nej penzioniral; bode še tedaj zanaprej v aktivnosti. Služba je bila razpisana, (in še neresnično, ker je le enorazredna šola), predenj, da se je kaj odločilnega vedelo, kaj dež. š. svet naredil. Vse je bilo zastonj in v zmoto.

(„Slovensko učiteljsko društvo“) je imelo odborovo sejo 11. pr. m. Navzočih je bilo 6 odbornikov, 4 iz Ljubljane in 2 z dežele. — G. pervosednik naznani, da se je g. Gerkman iz Ljubljane pismeno odpovedal odborništvu. — Govorilo se je mnogo, kako povzdigniti društvo. Ugi-

*) Prinesemo tudi obširnej žvotopis o njem, katerega nam je prijatelj obljubil. Ured.

balo se je sem in tja, a uganilo se nej ničesa gotovega. — Bodočnost pa je taka, kakoršno si pripravimo; samo po sebi prijde le smert. Že je ura odbila najdajst, čas je, da se predramite tovariši, in pogledate okoli sebe; društvo pa le takrat kaj velja, ako ima društvenike za sabo, ki ga duševno in materialno podpirajo.“ Tako piše „Tov.“ Mi pa dostavljamo: Predramite se najpervo Vi, ljubljanski gg. učitelji; učitelji po deželi bodo Vas radi posnemali.

(„Namalan in pravi ogenj.“) Če človek bere bahanje „L. Schz.“ in strah „Tov.“ pred firmo Gariboldi & Sima, mislil bi, da je uže najmanje polovica kranjskega šolstva ponemčenega. „Tov.“ piše v životopisu pokojnega nemškutarskega Zavašnika, da je bilo ponemčevanje pod njim sedanjemu podobno, kakor „namalan ogenj pravemu.“ No g. Močnik, temu nej tako: Zavašnik je leta 68. izkazal, da je bilo 167 slovenskih, 60 slovensko-nemških in 21 nemških (na Kočevskem) šol na Kranjskem. Pirkar pa je za leto 1874. izkazal: 213 slovenskih, 20 slovensko-nemških in 23 nemških šol. — To sicer nej zasluga Pirkarjeva, pač pa zasluga mož, ki se za slovensko narodnost po kranjskih šolah potegujó, torej tudi „Tov.“

(Iz časopisja.) V ljubljanski „Schulz.“ in v „Uč. Tov.“ smo čitali o pokojnem bivšem šolskem nadzorniku Zavašniku. Se ve, da ga vsak list drugače popisuje, pa vendar smo iz „Tov.“ nevoljno posneli, „dass sich die Extreme („Tov.“ in „Schulz.“) berühren. — Sapienti sat.

(Vabilo.) Okrajno učiteljsko društvo v Ljutomeru ima v torek po velikej noči, t. j. 30. marca občni zbor v Ljutomeru. Na dnevnem redu je razen nekaterih znanil in manjših pogovorov sledeče: 1. O izpeljavi novih učnih načrtov. 2. Razlaganje iz geometrije z ozirom na novo mero. Začetek ob 10 $\frac{1}{2}$ uri v sobi 1. realke. Uljudno se vabé učitelji ljutomerskega in bližnjih okrajev.

Odbor.

Razpisi učiteljskih služeb po Slovenskem.

Na Štajerskem: Učiteljska služba na 4razredni šoli pri sv. Jurji (pri Celji), s 600 gld. do 31. marca na kr. š. svet. Podučiteljska služba pri sv. Pavlu (pri Celji) s 440 (400 gld.) in stan. do 31. m. na kr. š. svet. Učiteljska služba pri sv. Jakobu v slovenskih goricah (3razr. š.), s 550 gld. v 6. tedn. (od 23. februarja) na kr. š. svet. Služba pomožnega podučitelja za Celje in okolico s 560 gld. (420 gld.), do 21. aprila na mestni šolski svet v Celji.

Na Kranjskem: Učiteljska služba v Krašnji s 400 gld. in stan. do 25. m. na kr. š. svet.

Podučiteljska služba.

2—3

Na dvorazrednej ljudske šoli v Slivnici se razpisuje podučiteljska služba z dohodki IV. razreda in prostim stanovanjem. Prositelji, kateri morajo biti zmožni slovenskega i nemškega jezika v govoru i pisavi, imajo svoje dokumentirane prošnje po poti predstavljene šolske gospodske najdalje do 20. marca 1875 krajnemu šolskemu svetovalstvu v Slivnici (Schleiniz, Post St. Marcin bei Erlachstein) poslati.

Okrajni šolski svet Šmarski,

dné 16. svečana 1875.

Prvosednik: **Haas.** l. r.

Lastništvo „Učiteljsko društvo za slov. Štajer.“

Za uredništvo odgovoren Dr. Lorenc. — J. M. Pajk-ova tiskarna v Mariboru.